

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Гүлжамал Кенжебаева
Университет	: Кыргыз- түрк “Манас” университети
Багыты	: Түркология
Иштин сыпаты	: Магистрдик диссертация
Беттердин саны	: xvii+107
Бүтүрүү датасы	: 29/12/ 2015
Илимий жетекчи	: Проф. Др. Осмонакун Ибраимов

КЫРГЫЗ ПОЭЗИЯСЫНДАГЫ ИМПРЕССИОНИЗМ ЖАНА АНЫН НЕГИЗГИ ӨКҮЛДӨРҮ

Ушул диссертацияда профессионал кыргыз адабиятында, 70–90-жылдардагы импрессионизмдин пайда болушу, өнүгүшү, импрессионисттик маанайдагы чыгармалар жана алардын поэтикалык өзгөчөлүктөрү жөнүндө изилдөө жүргүзүлдү. Бул эмгекте XIX–XX кылымдардагы импрессионизмдин көрүнүктүү өкүлдөрүнүн стилдик өзгөчөлүктөрү изилденди. Ушул изилдөөлөргө жана башка илимий адабияттардагы концепцияларга таянып, кыргыз поэзиясына тийгизген таасирине илимий анализ жасап, ошондой эле импрессионисттик поэтикалык тажрыйбаларга кенен токтолду. Импрессионизмдин табиятына жана көркөм принциптерине кенен токтолуп, анын искусствонун башка түрлөрүнө да тийгизген таасири көрсөтүлдү.

“Кыргыз поэзиясындагы импрессионизм жана анын негизги өкүлдөрү” аттуу магистрдик диссертация импрессионизм жөнүндө жалпы түшүнүк, импрессионизмдин поэтикасы тууралуу, аялдар поэзиясындагы импрессионисттик тенденциялар жана корутунду аттуу бөлүмдөрдөн турат. Биринчи бөлүмдө импрессионизм агымынын живописке пайда болушу, ага байланыштуу жаралган талаш-тартыштар жөнүндө баяндалат. Бул агымдын живописке өз нугун таап кетүүсүнө адабияттаануучулардын, белгилүү сынчылар жазган макалалардын салымы зор экендигине басым жасалды. Натыйжада живопискеги импрессионизм музыкага жана адабиятка да өз таасирин тийгизгени, импрессионист акындардын чыгармачылыгы талкууга алынды. Экинчи бөлүмдө импрессионизмдин башка авангарддык агымдардан айырмачылыгы, окшоштугу, поэтикасы боюнча маалымат берилди. Үчүнчү бөлүмдө кыргыз

импрессионист акындарынын өкүлдөрү, алардын өзгөчөлүктөрү жөнүндө баяндалды. Бул багыттагы илимий эмгектерге жана бардык илимий-методикалык адабияттарга таянуу менен тыянак чыгарылды.

Ачкыч сөздөр: Импрессионизм, импрессионист акын-жазуучулар, кыргыз импрессионист акындары, импрессионизмдин өзгөчөлүктөрү, импрессионизмдин поэтикасы.

ÖZ

Yazar	: Gülcamal KENCEBAEVA
Üniversite	: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim Dalı	: Türkoloji
Bilim Dalı	: Edebiyat
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: xvii+107
Mezuniyet tarihi	: 29/ 12/ 2015
Tez Danışmanı	:Prof. Dr. Osmonakun İBRAİMOV

KIRGIZ ŞİİRİNDEKİ İZLENİMCİLİK VE ONUN EN ÖNEMLİ TEMSİLCİLERİ

Tez çalışmamızda izlenimcilik akımının ortaya çıkması, gelişmesi hakkında, profesyonel kırgız edebiyatındaki 70-90lardaki izlenimcilik denemeleri, onların poetik özellikleri hakkında araştırılmıştır. Tezimizde 19-20.yüzyıllardaki izlenimciliğin en ünlü temsilcileri üslup bakımından incelendi. Elde edilen inceleme sonuçlarına ve diğer teorilere, kaynaklara, oturaklaşmış kavramsal ilmi fikirlere dayanılarak, kırgız izlenimciliğine batı ve rus izlenimciliğinin ne derece tesir ettiği saptanmaya çalışıldı. İzlenimciliğin edebi prensipleri ve tabiatı detaylıca incelenerek onun diğer sanat dallarına ne kadar tesirde bulunduğu ortaya konulmaya çalışıldı.

“Kırgız şiirindeki izlenimcilik ve onun en önemli temsilcileri” adlı tezimiz üç bölümden: İzlenimcilik hakkında genel bilgi, İzlenimciliğin poetiği, İzlenimciliğe eğilimli kadın şairler ve sonuç, özet kısmından oluşmaktadır. İlk bölümde izlenimciliğin resimde doğuşu, gelişmesi, onunla ilgili tartışmalar anlatılmıştır. İzlenimciliğin toplum tarafından onaylanması için edebiyatçı yazarların kaleme aldığı makaleler, çalışmaların katkısı büyük olduğuna vurguda bulunulmuştur. Böylelikle resimdeki izlenimcilik müziğe ve edebiyata da geçmiştir. Tezimizin ikinci bölümünde, izlenimciliğin edebi özellikleri, poetiği, onun diğer akımlarla benzer ve farklı tarafları incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise kırgız izlenimci şairleri, onların farklı yanları analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İzlenimcilik, izlenimci şair ve yazarlar, izlenimciliğin özellikleri, kırgız izlenimçş şairler, izlenimciliğin poetiğı.

АБСТРАКТ

Подготовила	: Гулжамал Кенжебаева
Университет	: Кыргызско-Турецкий университет «Манас»
Направление	: Тюркология
Специализация	: Литература
Вид диссертации	: Магистерская диссертация
Количество страниц	: xvii+107
Дата окончания	: 29/ 12/ 2015
Научный руководитель	: Проф., док. Осмонакун Ибраимов

ИМПРЕССИОНИЗМ В КЫРГЫЗСКОЙ ПОЭЗИИ И ЕГО ОСНОВНЫЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

В данной диссертации разработано проявление импрессионизма, его развитие, а также были уточнены поэтические особенности и влияние импрессионизма на кыргызскую литературу. В работе выявлены стилистические особенности выдающихся импрессионистов 19–20-столетия. Опираясь на исследования импрессионизма в разных литературах предпринята попытка раскрыть влияние импрессионизма на кыргызскую литературу. Анализируя свойства и художественные принципы импрессионизма, изучено его влияние на другие виды искусства.

Данная магистерская диссертация под названием “Импрессионизм в кыргызской поэзии и его основные представители” состоит из трёх частей и заключения: “Общее понятие об импрессионизме”, “О поэтике импрессионизма”, “Импрессионистические тенденции в женской поэзии”. В первой главе описывается развитие и противоречия импрессионистического течения. Импрессионизм, как известно, распространился в сфере европейской живописи, в этом деле важную роль сыграли труды знаменитых критиков, таких как Э. Золя, У. Пейтер и А. Франс. Импрессионизм получил развитие не только в живописи, он был широко распространен и в музыке и литературе.

Во второй главе выявлены сходства и различия импрессионизма по сравнению с другими авангардными течениями. В третьей главе, изучено творчество кыргызских отечественных поэтов-импрессионистов, а также, особенности поэтики кыргызского импрессионизма. В Заключении обобщены основные достижения отечественных поэтов-импрессионистов и место и роль импрессионизма в кыргызской литературе.

Ключевые слова: Импрессионизм, импрессионисты-поэты и писатели, кыргызские поэты-импрессионисты, особенности импрессионизма, поэтика импрессионизма.

ABSTRACT

Prepared by	:GoulzhamalKencebaeva
University	:Kyrgyz Turkish Manas University
Department	:Turkology
Degree of the work	: Master's Thesis,
Number of pages	:xvii+107
Finished date	:29/12/2015
Research manager	: Prof. Dr. OsmonakunIbraimov

IMPRESSIONISM IN THE KYRGYZ POETRY AND ITS MAIN REPRESENTATIVES

This thesis demonstrates the research on manifestation of impressionistic tendencies, its prosperities, poetic features and the impact on the Kyrgyz impressionistic literature in practice in 70-90th years.

This paper analyzes the outstanding Impressionist poets of 19-20th century and their stylistic features.

Based on these analyzes, and other researches, and concepts, the study revealed these influence on kyrgyz Impressionism.

This master's thesis which is entitled as "Impressionism in the Kyrgyz poetry and its main representatives" consists of three parts and a conclusion: "General concept of impressionism", "poetics of impressionism", "impressionistic trends in women's poetry." The first chapter describes the development of the Impressionist and contradictions flow. Impressionism is common enough in the field of painting, in this case the important role played works of well-known critics such as E. Zola, U. Peyter and A. Frans. As a result, impressionism, gave fruits not only in painting, he was widely distributed in music and in world literature. The second chapter is revealed similarities and differences of Impressionism in comparison with other avant-garde movements. The third chapter is set out on the Kyrgyz-Russian Impressionist poets, as well as features of the Kyrgyz impressionism. As a result of written works of our poets Impressionism proved that plays an important role in the Kyrgyz literature.

Keywords: Impressionism, Impressionist poets and writers, Kyrgyz poet-Impressionists, features of impressionism, poetics of impressionism.